

Wsparcie samorządów lokalnych w nowej perspektywie UE 2021-2027

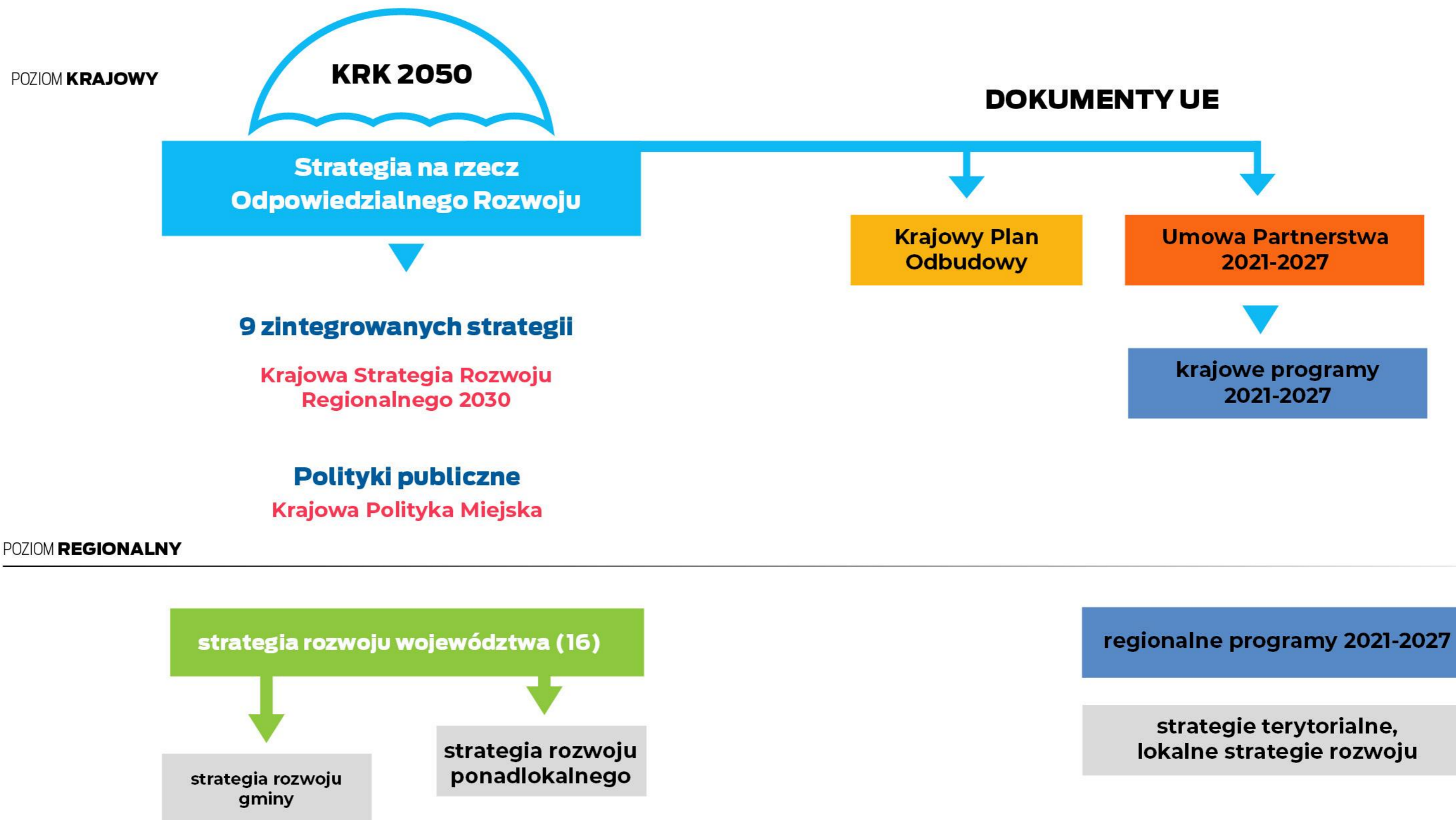
Waldemar Buda
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

Ministerstwo
Funduszy
i Polityki Regionalnej

System dokumentów strategicznych na poziomie krajowym i regionalnym

DOKUMENTY ZINTEGROWANE

Programowanie na poziomie lokalnym i ponadlokalnym

Nowy katalog strategii rozwoju:

- ▶ **średniookresowa strategia rozwoju kraju, inne strategie rozwoju**
(krajowe strategie horyzontalne i strategie ponadregionalne)
 - ▶ **strategia rozwoju województwa**
 - ▶ **strategia rozwoju gminy**
 - ▶ **strategia rozwoju ponadlokalnego**
- } Strategie terytorialne (art. 29)
- ▶ **Nowe mechanizmy uzgadniania działań rozwojowych,**
w tym na poziomie lokalnym – mechanizm **POROZUMIENIA TERYTORIALNEGO**
 - ▶ **Spójny system ocen zgodności strategii** – obowiązek uzyskania opinii o zgodności strategii niższego szczebla ze strategią wyższego szczebla
 - ocena zgodności strategii wojewódzkiej z SOR i KSRR
 - opiniowanie zgodności aspektów przestrzennych strategii gminnej i ponadlokalnej z wojewódzką

STRATEGIA
ROZWOJU
GMINY

PORADNIK
PRAKTYCZNY

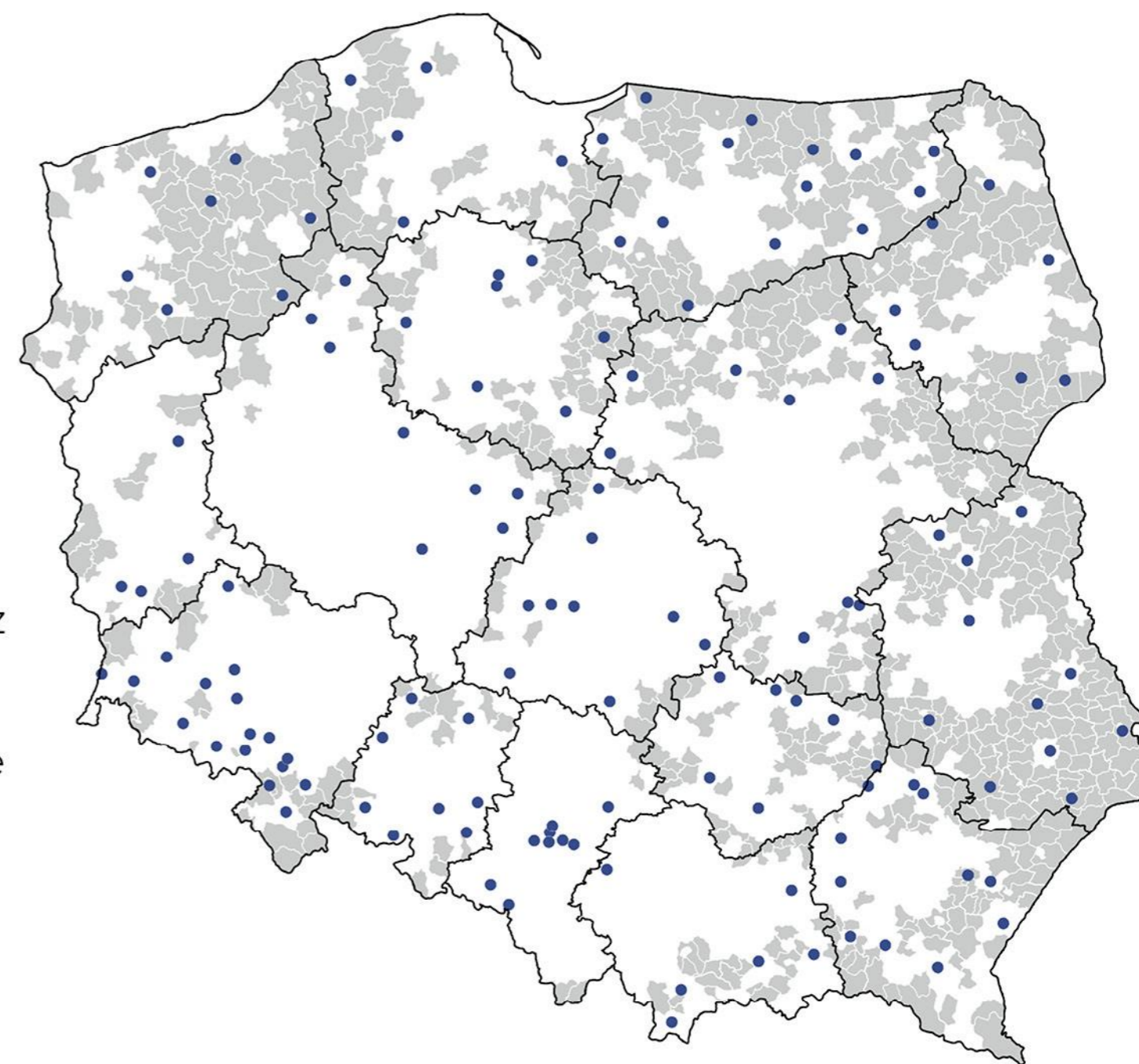
Diagnoza i decyzje strategiczne

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR)

oraz **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR):**

definiują:

- 1. Nowy model rozwoju, terytorialnie zrównoważony** – czyli wzmocnianie potencjałów i czynników rozwoju, w szczególności poprzez włączanie w procesy rozwojowe obszarów słabszych gospodarczo, o niższym poziomie rozwoju i o niskiej odporności na zjawiska kryzysowe
- 2. Dwa typy obszarów strategicznej interwencji (OSI):**
 - ▶ średnie miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze (139)
 - ▶ obszary zagrożone trwałą marginalizacją (755):
głównie są to gminy wiejskie (581), miejsko-wiejskie (162), i gminy miejskie (12)
- 3. Narzędzia - projekty strategiczne na wsparcie tych obszarów**
(m.in. CWD)

OSI:

- Gminy zagrożone trwałą marginalizacją
- Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze

Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027

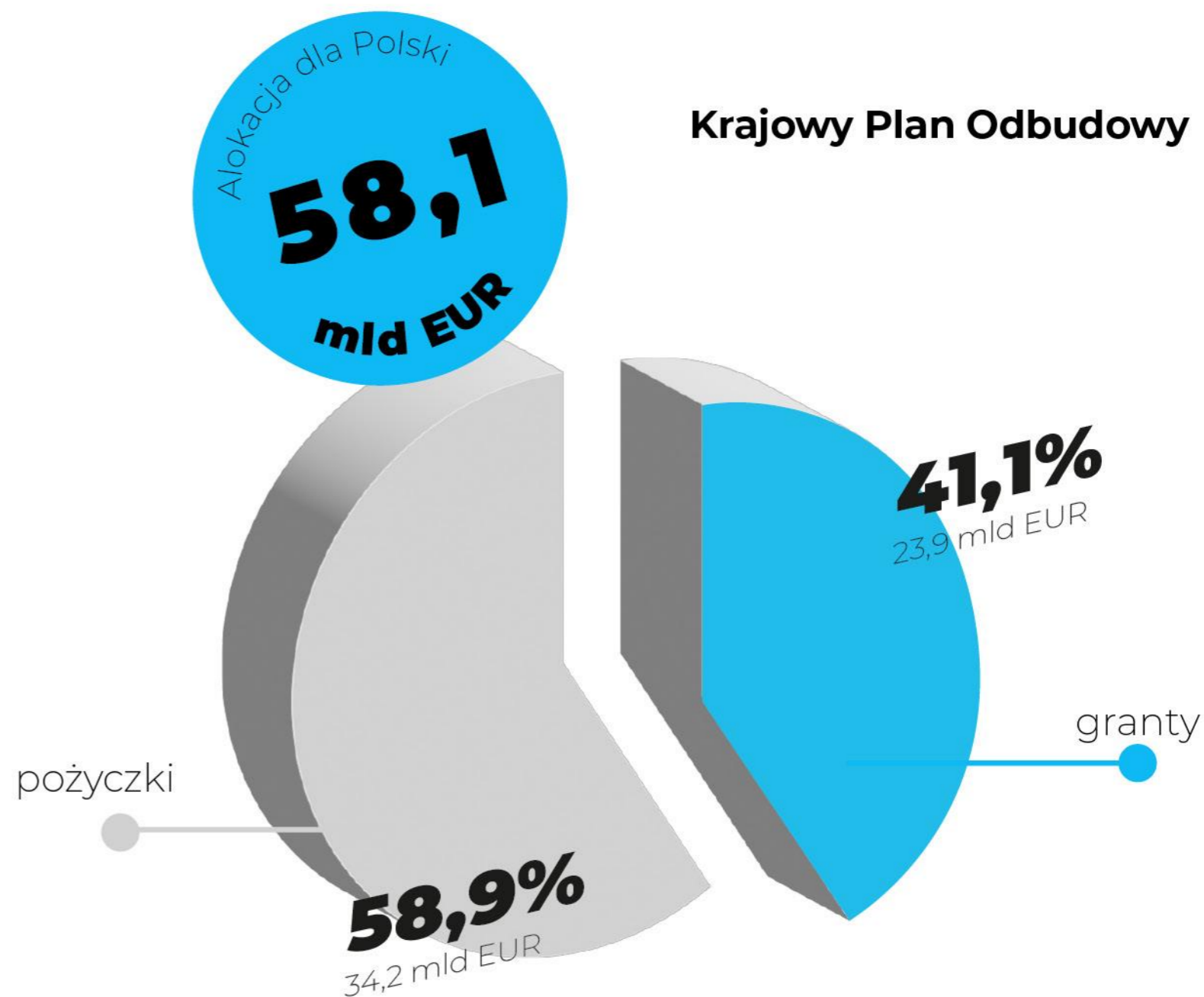
Alokacja na rzecz wzrostu
gospodarczego i zatrudnienia
(mld EUR)

EFRR	47,1
EFS+	11,6
FS	12,2
EFMR	0,5
FST	4,4

Alokacja na rzecz Europejskiej
Współpracy Terytorialnej
(mld EUR)

INTERREG	0,56
Razem	

Alokacja dla Polski
76,5
mld EUR

Wymiar terytorialny UP 2021-2027

- ▶ większe zaangażowanie samorządów terytorialnych gwarantuje **stymulowanie oddolnych procesów rozwojowych**
- ▶ współpraca samorządów lokalnych z samorządem wojewódzkim i rządem, a także **zawiązywanie partnerstw samorządów lokalnych** warunkuje dostęp do części środków polityki spójności
- ▶ realizacja powstających na poziomie lokalnym i regionalnym **strategii ukierunkowanych na zmiany strukturalne** w obszarze gospodarczym, społecznym, środowiskowym (Cel 5)
- ▶ **szczególne wsparcie dla obszarów słabszych gospodarczo** – tereny zagrożone marginalizacją oraz miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze

8% alokacji EFRR na poziomie krajowym
na **zrównoważony rozwój obszarów miejskich**

Ok. 10 mld EUR ze środków polityki spójności
na projekty w **obszarach wiejskich**

Wymiar terytorialny KPO – wsparcie dla samorządów

Zakres obejmuje m.in.:

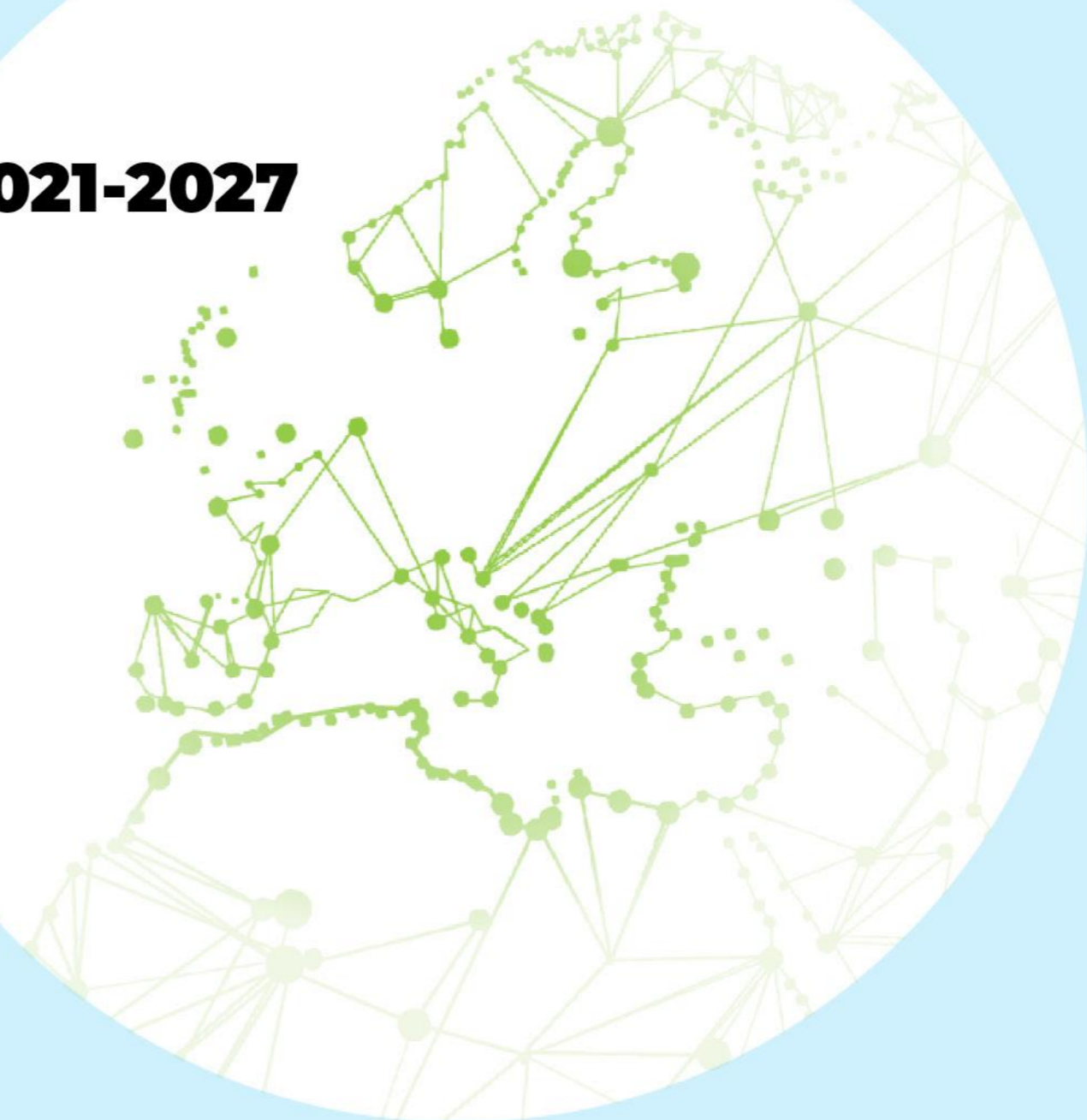
- ▶ zieloną transformację miast i obszarów funkcjonalnych (2800 mln euro cz. pożyczkowa RRF)
- ▶ modernizację podmiotów leczniczych, w tym szpitali powiatowych (2 119 mln euro na wzmocnienie infrastruktury szpitali, w tym powiatowych + 150 mln euro cz. pożyczkowa dedykowane szpitalom powiatowym)
- ▶ zeroemisyjny transport zbiorowy (1 131 mln euro + 200 mln euro cz. pożyczkowa na tramwaje)
- ▶ linie i tabor kolejowy (2 392 mln euro linie kolejowe krajowe i regionalne + 1 465 mln euro na tabor krajowy i regionalny, w tym z pożyczek 500 mln euro na tabor regionalny)
- ▶ przygotowanie terenów inwestycyjnych (300 mln euro) oraz reforma planowania i zagospodarowania przestrzennego (200 mln euro)
- ▶ poprawę dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3 (381 mln euro)
- ▶ cyfrową infrastrukturę szkół (550 mln euro + 700 mln euro cz. pożyczkowa na wsparcie systemu edukacji w rozwiązania IT)

- ▶ zielone budownictwo wielorodzinne (755 mln euro cz. pożyczkowa RRF)
- ▶ efektywność energetyczną szkół, bibliotek i centrów kultury (290 mln euro + 97 mln euro)
- ▶ nowoczesne kształcenie zawodowe (400 mln euro)
- ▶ inwestycje związane ze skracaniem łańcucha dostaw w przetwórstwie rolno-spożywczym (1 267 mln euro)
- ▶ inwestycje związane ze zwiększeniem potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich (667 mln euro)
- ▶ cyberbezpieczeństwo

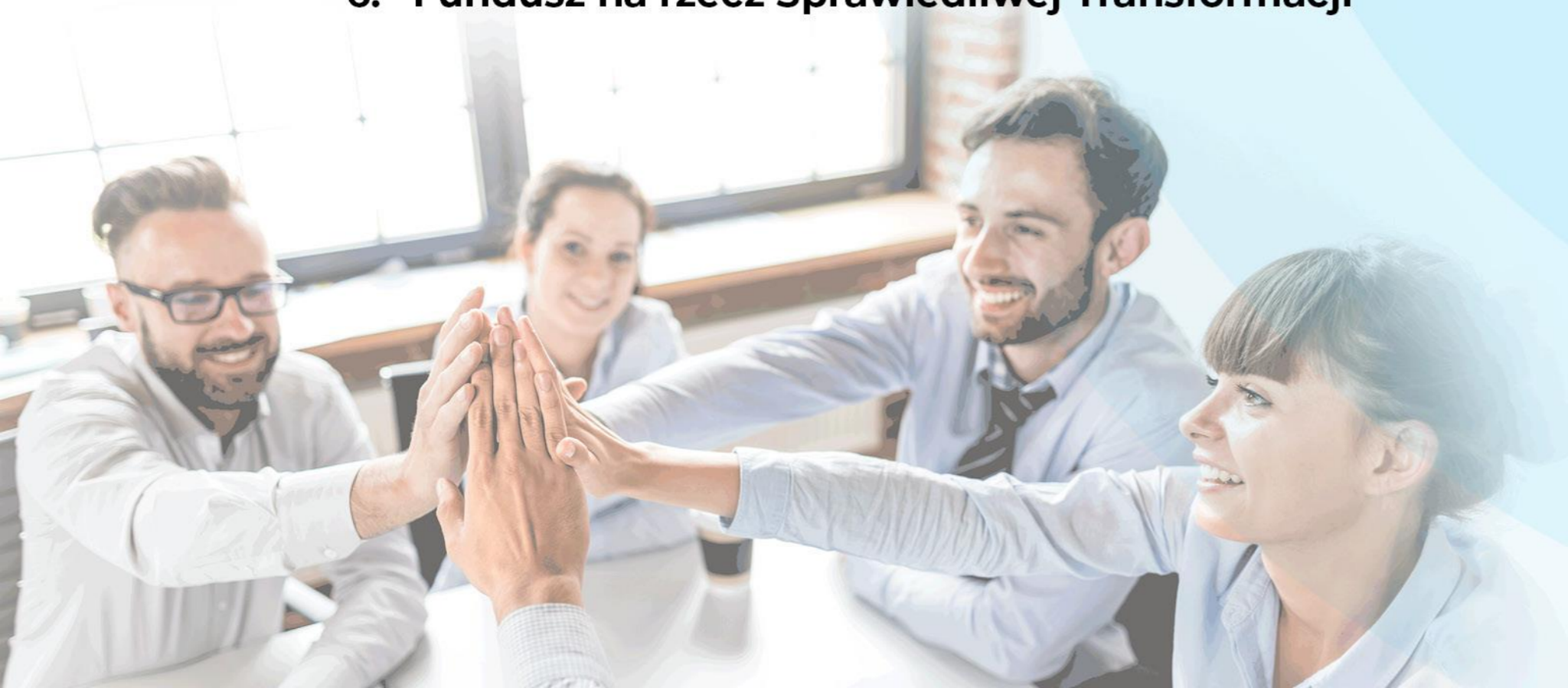
Nowe cele polityki spójności na lata 2021-2027

1. Bardziej Inteligentna Europa
2. Bardziej przyjazna dla środowiska
niskoemisyjna Europa
3. Lepiej połączona Europa
4. Bardziej społeczna Europa
5. **Europa bliżej obywateli**
6. Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji

Europa bliżej obywateli (CP 5)

czyli zwiększenie wpływu wspólnot lokalnych na kształt działań skierowanych na rozwój terytoriów i rozwiązywanie ich specyficznych problemów w oparciu o endogeniczne potencjały

Instrumenty terytorialne w perspektywie UE 2021 – 2027

- ▶ ukierunkowane na **rozwiązywanie problemów**, w szczególności o **znaczeniu ponadlokalnym**, wymagających współpracy między JST
- ▶ wdrażane na podstawie dokumentów strategicznych
- ▶ mogą być realizowane w ramach wszystkich celów polityki spójności
- ▶ nie są przypisane wyłącznie do interwencji w CP5, jednak w CP5 ich zastosowanie jest obowiązkowe

ZIT

- ▶ dedykowany MOF
- ▶ wielofunduszowy
- ▶ strategie ZIT /
strategie rozwoju
ponadlokalnego

RLKS

- ▶ główny cel: aktywizacja
społeczności lokalnych
- ▶ wiele - lub jednofunduszowy
- ▶ projekty małej skali
- ▶ lokalna strategia rozwoju

IIT

- ▶ wdrażany przez partnerstwa
i pojedyncze jst
- ▶ wielofunduszowy
- ▶ strategie IIT / GPR /
strategie rozwoju

Wzmacnianie kompetencji samorządów lokalnych CP 5

- ▶ **wsparcie eksperckie dla samorządów** jako kluczowy element budowania potencjału instytucjonalnego na poziomie lokalnym (rola CWD oraz innych form wsparcia JST na poziomie regionalnym czy lokalnym)
- ▶ **wspieramy samorządy przez budowanie partnerstw i promowanie współpracy między gminami** – duża rola instrumentów terytorialnych polityki spójności (ZIT, IIT, RLKS)
- ▶ **programy i inicjatywy wspierające JST m.in.:** Pakiet dla miast średnich, Partnerska Inicjatywa Miast, Modelowa Rewitalizacja Miast, Program Rozwój Lokalny

Rekomendacje z raportu OECD „Lepsze zarządzanie, planowanie i dostarczanie usług jednostkach samorządu lokalnego w Polsce”

- ▶ *wzmocnienie współpracy i koordynacji między gminami (...) w celu zwiększenia skuteczności świadczenia usług*
- ▶ *wzmocnienie zdolności przywódczych i zarządczych*
- ▶ *wzmocnienie koordynacji pomiędzy jednostkami organizacyjnymi i politykami sektorowymi w polskich samorządach lokalnych*

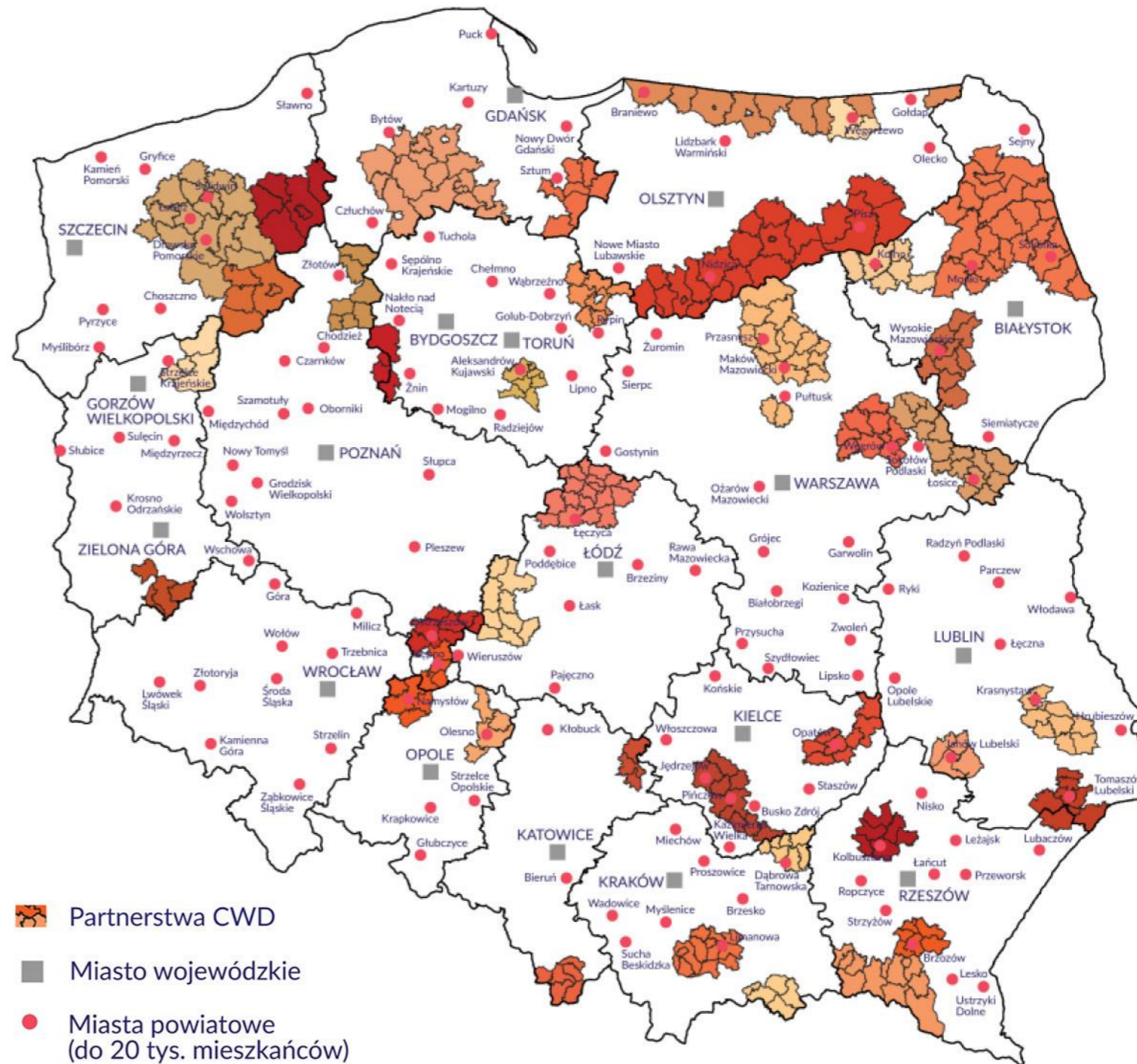
Centrum Wsparcia Doradczego

Projekt strategiczny SOR i KSRR odpowiadający na potrzebę wsparcia administracji samorządowej szczebla lokalnego

Głównym celem CWD jest „wzmocnienie sprawności administracyjnej samorządów terytorialnych (gminnych i powiatowych), w tym poprawa ich kompetencji do zarządzania strategicznego oraz inicjowania i realizacji kompleksowych przedsięwzięć rozwojowych, w partnerstwie społeczno-gospodarczym i z sąsiednimi samorządami”

 Strategie rozwoju dla obszaru partnerstwa JST (art. 29)

 Dobrej jakości projekty, które przyczynią się do poprawy warunków życia mieszkańców

38 partnerstw JST:

- ▶ OSI - obszary zagrożone trwałą marginalizacją
- ▶ małe miasta - stolice powiatów (do 20 tys. mieszkańców)
- ▶ 388 jednostek samorządu terytorialnego z 15 województw

Efekty pilotażu CWD

- ▶ **141 projektów** zintegrowanych na perspektywę 2021-2027
- ▶ **ok. 80 ekspertów**

- ▶ **38 strategii** terytorialnych (art.29)
- ▶ **38 partnerstw JST**

LISTOPAD

LISTOPAD

1 ROK

2020

2021

Finansowanie:

- ▶ Fundusze Polityki Spójności UE (krajowe i regionalne programy)
- ▶ Krajowy Plan Strategiczny WPR (w tym Program Rozwoju Obszarów Wiejskich)
- ▶ Instrument na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)
- ▶ środki krajowe

Pierwsze wnioski z wdrażania pilotażu CWD

Konieczne rozwiązania systemowe

preferencje dla OSI – partnerstw CWD w programach krajowych i regionalnych

wzmocnienie podejścia terytorialnego w kształtowaniu i realizacji polityki rozwoju na obszarach funkcjonalnych, w tym promocja projektów zintegrowanych

zachęty (w tym finansowe) dla JST do współpracy w partnerstwach w obszarach funkcjonalnych

Dalsze wsparcie z CWD Plus

potrzeba kontynuacji wsparcia 38 partnerstw CWD – OSI: obszary zagrożone trwałą marginalizacją (wsparcie we wdrażaniu strategii terytorialnej)

wsparcie OSI: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze (przygotowanie strategii ZIT)

sieciowanie, networking samorządów lokalnych, w tym partnerstw CWD, wymiana dobrych praktyk, doradztwo operacyjne

Dziękuję za uwagę

 www.gov.pl/web/fundusze-regiony

 @ministerstwofunduszyipolitykiregionalnej

 #wspolna2przez4

 @MFIPR_GOV_PL

